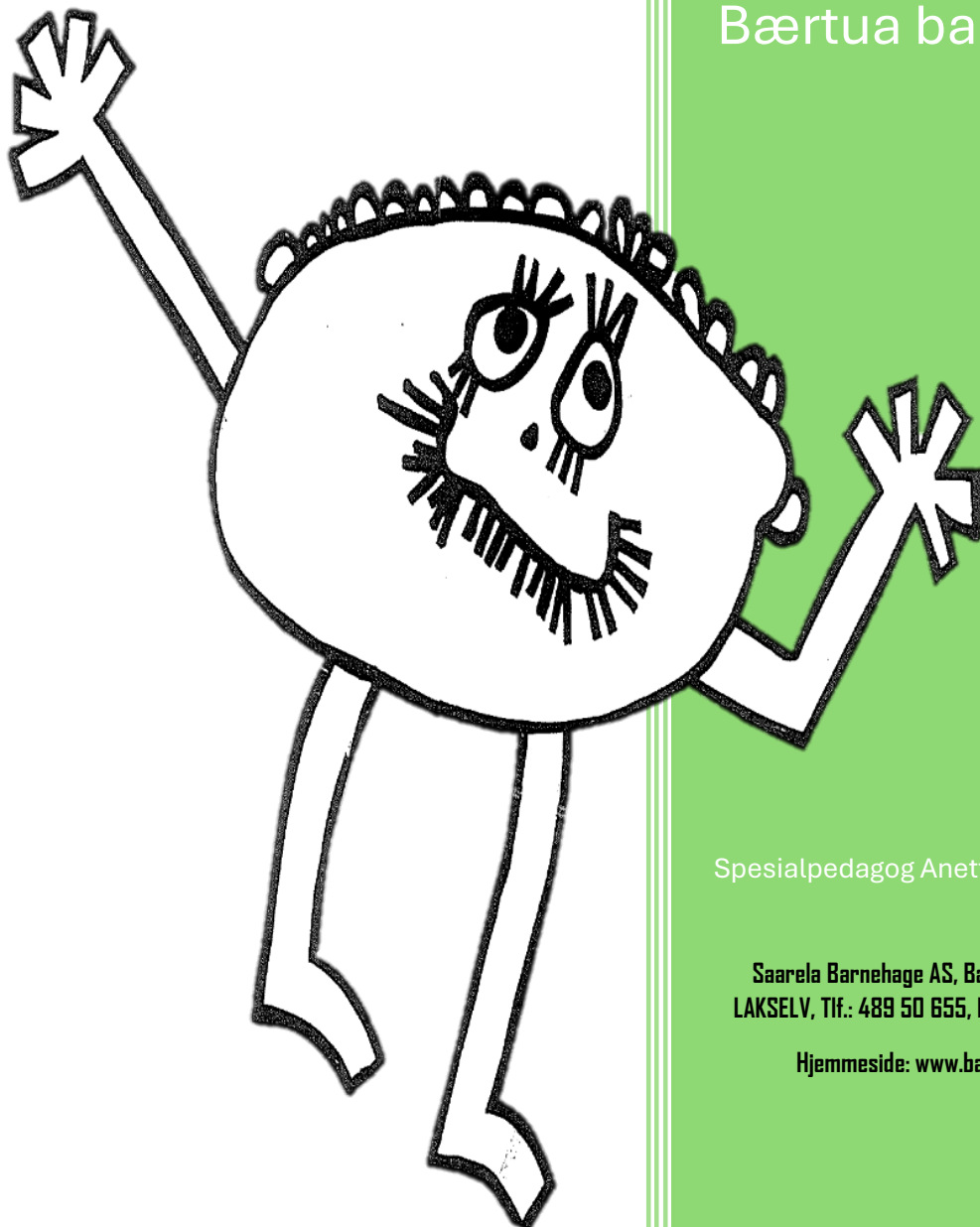

Samisk plan

Hvordan jobbe med samisk språk og kultur på Tyttebærstua

Bærtua barnehage

Spesialpedagog Anette Eliassen

Saarela Barnehage AS, Bærtua, Elveringen 1, 9700
LAKSELV, Tlf.: 489 50 655, Epost: post@bbarnehage.no

Hjemmeside: www.baertua.barnehage.no

Revidert mai 2026

Innhold

Innledning.....	2
Formål	2
Mål for språkarbeidet.....	2
Overordnede mål	2
Delmål	3
Hva sier føringene om samisk språk og kultur?.....	3
Hvordan nå målene?.....	3
Hverdagssituasjoner	3
Temaarbeid	4
Bravo-leken	4
Synliggjøring	4
Personalet på avdelingen	5
Lokal forankring – Porsanger	5
Samarbeid med foreldre	5
Dokumentasjon og vurdering	5

Innledning

Bærtua barnehage ligger i Porsanger som er en trespråklig kommune, og vi er stolte av å være en trespråklig barnehage. Vi er en 5 avdelings barnehage, hvor en er kvensk og en er samisk. Vår samiske avdeling, Tyttebærstua, har barn i alderen 1-5 år. Denne planen vil gi et bilde hvordan tyttebærstua formidler samisk språk og kultur på avdelingen, og hvordan resten av barnehagen blir kjent med det samiske.

Planen vil presentere målsettinger for det samiske arbeidet, og kort om innhold og metoder. Planen skal også gjenspeile hvordan vi arbeider for å oppfylle lovkrav og forankring i rammeplanen.

Formål

Tyttebærstua skal tilby et samisk barnehagetilbud som innfrir barnehageloven og er i tråd med rammeplanen og Sametingets føringer:

«Barnehagen skal være et miljø der nordsamisk språk, kultur og identitet er grunnlaget for hele barnehagehverdagen.»

Planen skal sikre:

- Systematisk og helhetlig arbeid med nordsamisk språk.
- Styrking av barnas samiske identitet
- At samisk språk er synlig, hørbart og naturlig i alle situasjoner
- At barnehagen oppfyller sitt ansvar etter barnehageloven og rammeplanen
- At Bærtua barnehage bidrar til å styrke Porsangers lokale språk- og kulturarv

Mål for språkarbeidet

Overordnede mål

Overordnede målsettinger skal sikre felles forståelse for personalet om hvor arbeidet skal føre, samt progresjon. Overordnede mål er langsiktige mål, men skal jevnlig evalueres og reflekteres over i personalgruppa. De langsiktige målene for Tyttebærstua er:

- Nordsamisk skal brukes aktivt gjennom hele dagen.
- Barna skal møte trygge og aktive språkmodeller i personalet
- Barna skal utvikle samisk forståelse, ordforråd og uttrykks glede gjennom lek og hverdagssituasjoner.
- Samisk språk og kultur skal være levende og relevant, med tydelig lokal forankring i Porsanger
- Samisk kultur, tradisjon og identitet skal være integrert i hverdagen og det pedagogiske arbeidet.

Delmål

Delmål skal sikre at personalet har konkrete mål å jobbe etter. Delmålene er veiledende i arbeidet i hverdagen, og avdelingen skal i tillegg ha konkrete delmål ut ifra temaer og barnehagens årsplan som skal evalueres og utvikles ved behov.

- Barna skal forstå og bruke sentrale ord og uttrykk knyttet til hverdagssituasjoner.
- Barna skal bli kjent med samisk kultur, både reindrift og sjøsamisk kultur.
- Barna skal bli kjent med samisk tradisjoner, deriblant samisk mat og tradisjonell forståelse av naturen.
- Barna skal delta i samiske sanger og joik, samt bli kjent med samiske eventyr og fortellinger.
- Avdelingen skal synliggjøre samisk språk og kultur i rommet, både dagligtale og visuelt.
- Foreldre skal oppleve at barnehagen støtter og styrker barnas samiske språk.

Hva sier føringene om samisk språk og kultur?

Barnehageloven pålegger barnehager til å ivareta barns samiske språk og kultur. Arbeidet med samisk språk og kultur på tyttebærstua er forankret i Sametingets føringer, rammeplanen og barnehageloven. Rammeplanen sier blant annet at barnehagen skal bidra til å bevare samisk kulturarv og synliggjøre samisk språk, kultur, levemåter og verdier. Barnehagen skal fremme mangfold og utvikle respekt og fellesskapsfølelse.

For oss er det ekstra viktig å skape et fellesskap der vi gir barna en mulighet til å bli trygg på sin identitet. Dette innebærer følelsen av å være samisk, men også usikkerheten om å være «samisk nok».

Hvordan nå målene?

For å nå målene skal avdelingen være beviste sin rolle i arbeidet, jobbe strukturert og målrettet gjennom ulike metoder, bruke ressurser utenifra og reflektere og bruke styrkene til hver enkelt av personalet på avdelingen.

Hverdagssituasjoner

Barnehagen har de siste årene hatt kompetanseheving innenfor ulike temaer for språk, og legget til rette for et godt språkmiljø. Selv om dette har vært på norsk er det veldig overførbart til samisk, og det er her viktig at personalet reflekterer og danner en felles forståelse for språkarbeidet på avdelingen. For oss på avdelingen er det viktig å gripe fatt i hverdagssituasjoner, og se alle situasjoner/rutiner som god mulighet for læring av språk. Dette innebærer å:

- være beviste på å alltid bruke samisk språk, i kommunikasjon med barn og voksne.
- sette ord på alt man gjør i lek og samspill, tilpasse dette ut ifra alder, modenhet og forståelse.
- tenke at rutinesituasjoner er god språklæring. Her blir det mange repetisjoner og barna lærer språk i kontekst.
- bruke samlingsstund til språk og presentere tema, samiske sanger og eventyr.
- faste punkter i samlingsstund. Gjennomføres så langt det lar seg gjøre av samisktalende.

- høre på samiske eventyr, sanger og joik i hvilestund.
- bruke bøker, rim og regler
- lager spill på samisk, eller oversetter norske spill så alle voksne kan spille på samisk.
- måltid med fokus på begreper og enkle samspillsfraser.

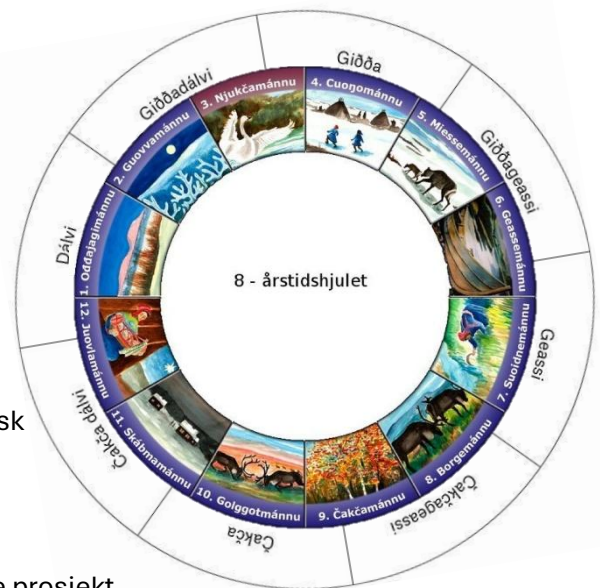
Temaarbeid

Temaarbeid er en viktig del av det samiske arbeidet. Her jobber vi med temaer ut ifra de samiske 8 årstidene. Dette innebærer faste temaer knyttet til de ulike årstidene gjennom året. Her har vi utarbeidet ferdige opplegg som kan brukes om igjen, i tillegg til at vi endrer og utvikler etter forutsetninger og behov. Temaarbeid innebærer også å bli kjent med tradisjonell mat, duodji og bruk av naturmaterialer.

Faste temaer til årstider vi har gjennom året:

- Jordbruk, med gårdsbesøk under lamminga.
Slakt på høsten om vi får mulighet.
Prosjekt med f.eks ull eller kjøtt.
- Reindrift med besøk til reingjerdet.
- Gress, Sennagress
- Sopp og bær sanking.
- Fisking.

I tillegg til faste temaer knyttet til samisk kultur og tradisjon, har barnehagen faste temaer som avdelingen tilpasser samisk språk.

Bravo-leken

Avdeling skal i løpet av høsten 2026 bli med på et 2-års prøve prosjekt om bruk av BRAVO-leken. Bravo leken er et språkverktøy for barn fra 1-3 år, og vil bli brukt sammen med de yngste barna på avdelingen. Dette er et språkverktøy som kommer i tillegg til bevisstheten rundt språkutvikling i naturlige situasjoner, ikke en erstatning.

Synliggjøring

For å nå målene om blant annet identitet er det viktig for avdelingen og synliggjøre samisk språk og kultur i barnehagen og ovenfor foreldre. Barna skal bli trygge på sin identitet, samtidig som vi skal sikre at de samiske barna er en del av fellesskapet i barnehagen. Dette skal vi sikre gjennom:

- vegger på avdelingen som preges av samisk språk og kultur. Deriblant samisk alfabet, bilder, plakater, dokumentering av temaarbeid/prosjekter.
- plakater med sentrale ord og uttrykk, blant annet til ulike rutinesituasjoner.
- koster tilgjengelig til utkledningslek, små koster til dukkelek.
- bruke samiske sanger i fellessamlinger med hele barnehagen.
- oppfordre andre avdelinger til å lære enkle sanger, ord og uttrykk.
- arrangement på samefolkets dag med tilhørende forarbeid.
- samiske bøker og spill.
- samiske gjenstander/konkreter som kan brukes i lek.

Personalet på avdelingen

Sametinget krever at samiske barnehagetilbud har personale med samisk språkkompetanse. Tyttebærstua sikrer dette ved:

- etterstrebe flest mulig samisktalende personal.
- samisk språkarbeider har fast arbeidstid, som sikrer en samisktalende i kjernetiden hver dag
- tilby mulighet for at ansatte kan ta samisk kurs.
- tydelig ansvarsfordeling for språkmodeller. Sikre mye samisk språk selv om det er norsktalende på avdelingen.
- søke veiledning og kompetanse om språk og kultur der det trengs.
- Samarbeid med samisk språk og kultursenteret

Avdelingen har per 2026 3 samisktalende personal + en som går 50%. I tillegg har de 2 som behersker samisk i rutinesituasjoner, i tillegg til sentrale ord og uttrykk gjennom dagen. De har også et mål om å ta samisk kurs for å forbedre sitt samiske språk.

Lokal forankring – Porsanger

Porsanger er et **trespråklig område** (norsk, nordsamisk, kvensk), og Tyttebærstua skal gjenspeile dette mangfoldet. Den samiske språkinnsetsen skal:

- Ta utgangspunkt i lokale tradisjoner, natur og kultur
- Bruke lokale stedsnavn og begreper i hverdagen
- Inkludere fortellinger, joik og kulturarv fra Porsangerområdet
- Samarbeide med lokale samiske miljøer, språksenter, andre samiske barnehager, gårder, reingjerde, sjøsamisk tun i Billefjord.

Samarbeid med foreldre

Avdelingen jobber i tråd med Sametingets føringer om hjem-barnehage-samarbeid:

- Informasjon om språkstrategier og hvordan foreldre kan støtte hjemme
- Samtaler om barnets språkutvikling
- Foreldre inviteres til å bidra med språk, tradisjoner og fortellinger
- Foreldrekaffe

Dokumentasjon og vurdering

Tyttebærstua dokumenterer gjennom:

- Observasjoner av språkbruk i lek og rutiner
- Praksisfortellinger og refleksjoner
- Vurdering av tiltak i avdelingsmøter
- Årlig revisjon av språkplaner